

Mihai Timaru:
**“Am fost ofițer al armatei regale române și nu puteam să absentez
de la lupta armată anticomunistă din Munții Vrancei”**

Nu este acum prima dată când apar în fața marelui public. Am mai făcut-o într-unul din episoadele serialului “Memorialul Durerii”. Atunci am răspuns la întrebările puse și am povestit câte ceva din închisoarea în care m-au aruncat comuniștii. Ca în orice film, vorbele mele au trecut repede și nu știu câți dintre telespectatori au reținut esențialul.

De data aceasta m-am hotărât să-mi pun pe hârtie biografia, fie și sumară, fiindcă vorbele fug, chiar dacă sunt rostite într-un film, în vreme ce scrisul rămâne. Fac aceasta numai la îndemnul pușinilor mei prieteni care mi-au mai rămas, ci și la dorința unor tineri dornici să cunoască o epocă întunecată care, celor de vârsta mea, le-a strivit practic viața.

Așadar... m-am născut la 5 februarie 1918 în comuna Gornești, județul Mureș. Părinții mei erau țărani (tata Toader și mama Fironica). Aveau pământ puțin, dar în schimb au avut mulți copii: 16. Eu am fost ultimul. Părinții mei erau oameni săraci, dar aveau o mare dragoste de învățătură. Aș intra în prea multe amănunte, dacă i-aș lua la rând pe frații și surorile mele. vorbind de fiecare în parte. O să mă limitez numai la persoana mea.

Am făcut 5 clase primare în satul meu natal. În anul 1930 m-am înscris la un gimnaziu din Tg. Mureș pe care l-am terminat cu mari sacrificii materiale din partea părinților. Ei nu mai puteau să-mi dea bani ca să-mi continui liceul și atunci, deși încă la vârsta copilăriei, m-am angajat ca muncitor necalificat la fabrica de cherestea “Lomaș” din Bistrița Mureșului. Trebuia să adun bani, ca să-mi pot plăti liceul. Șansa s-a ivit în anul 1936, când au luat ființă în țară liceele industriale. M-am înscris la liceul industrial din Tg. Mureș. Am urmat patru ani de liceu, în completarea gimnaziului pe care îl făcusem. Am descoperit în acel oraș o filială a Asociației “Astra română” și în cadrul acesteia am urmat cursuri de conservator și de artă dramatică, activități care m-au atras de mic copil.

Am terminat liceul în vara anului 1940. Știm toți ce an blestemat pentru istoria țării noastre a fost 1940. Am pierdut atunci Basarabia și nordul Bucovinei, apoi sudul Dobrogei, ca la 30 august, monstruosul dictat de la Viena să ne despice Ardealul.

Tragedia țării s-a repercutat imediat și în propria mea familie, comuna Gornești căzând în partea cedată hortystilor. Lumea locului începuse să mă cunoască ca pe un om care îmi iubeam prea mult țara și nu mă voi resemna cu situația dată. Hortystii mă și condamnaseră la moarte. Un scurt sfta de familie a hotărât că trebuie să părăsesc de urgență satul. Mi-am îmbrățișat părinții și frații rămași și ultimul meu drum a fost la biserică. Am îngenuncheat acolo, în fața altarului, și am jurat în fața lui Dumnezeu că voi face tot ce-i posibil ca eu să fiu primul ostaș român care se va întoarce să-și elibereze satul.

Primul drum a fost la Brașov și am bătut la ușa familiei Câmpeanu, a marelui chirurg Liviu Câmpeanu, un om și un patriot desăvârșit. El mi-a găsit un loc ca muncitor la uzinele “Astra” din Brașov.

Jurământul făcut însă în fața altarului din biserica mea din Gornești trebuia să-l aduc la îndeplinire și soluția era să intru repede în armată. Nu îmi venise încă timpul de recrutare și singura soluție era să cer să fiu primit ca voluntar. Am fost primit imediat ca voluntar, cu grad de elev TR ("Termen Redus", cum erau numiți toți cei care aveau bacalaureatul și care făceau armata pe o durată mai mică decât ostașii ceilalți) la Regimentul 41 artilerie din Brașov. Acest lucru s-a petrecut în toamna anului 1940.

Am fost repartizat la Divizionul 2. comandat de cpt. Toni Grumăzescu.

Suntem în anul 1941. Regimentul meu făcea parte din Divizia 13 Infanterie comandată de gen. Rozin. În luna iunie ne aflam în comuna Sculeni, pe malul Prutului, vis-a-vis de comuna Frăsuleni aflată dincolo, în Basarabia. Cum se știe, în noaptea de 21-22 iunie, mareșalul Antonescu a ordonat "Treceți Prutul". Noi am executat imediat ordinul.

Eu făceam parte din observatorul înaintat al regimentului, practic din echipa de sacrificiu. M-am aruncat primul în barca ce trebuia să mă ducă pe malul celălalt, dar pe la jumătatea Prutului barca a fost avariata de tirul sovieticilor, așa că am trecut dincolo mai mult prin apă decât cu barca. Oricum, am fost primul ostaș din regimentul meu care a pus piciorul în noaptea aceea în Basarabia.

Au urmat lupte grele, care m-au adus până în fața Odesei, unde am contribuit și eu la distrugerea "trenului fantomă" care, a decimat mulți ostași români.

Nu pot să intru acum în detaliile luptelor din Răsărit. Pot spune că am avut satisfacția ca faptele mele de arme să nu rămână neobservate. Am primit multe decorații, dar cea mai prestigioasă a fost "Virtutea Militară cl.I" cea mai mare decorație conferită gradelor inferioare (eram atunci elev sergent TR). Decorația mi-a fost prinsă pe piept, după cucerirea Odesei, de mareșalul Antonescu, de față fiind și M.S. Regele Mihai.

Puțin timp după aceea, în anul 1942, printr-un decret regal care menționa "pentru merite excepționale de pe frontul antibolșevic" am fost primit în școala de ofițeri activi tehnic-auto din București. Au urmat doi ani de școală militară și în 1944 am absolvit școala cu gradul de sublocotenent activ. Se împlinea astfel visul vieții mele.

A urmat actul de la 23 august 1944. Am cerut imediat să fiu trimis pe frontul din Ardeal și am menționat în mod special că doresc la o unitate care opera în sectorul Tg. Mureș și cuprindea și satul meu natal, Gornești. Așa s-a și întâmplat și urmându-mi jurământul, am fost primul ostaș român care a intrat în satul meu, dezrobindu-l de horyști.

Am participat la toată campania din Apus, fiind comandant la Compania 73 - ateliere mobile. Unitatea mea făcea parte din armata I-a comandată de gen Macici.

Sa încheiat și războiul și am primit ordin să mă prezint la garnizoana Roman unde își avea sediul Batalionul 3 Instrucție și Reparații. La întoarcerea de pe front, în fruntea unității, am trecut și prin satul Gornești, unde am avut satisfacția să fiu primit de consătenii mei cu mare alai.

Peste țară însă începuseră să se adune norii grei, odată cu venirea la putere a primului guvern comunist din istoria țării, guvernul Groza, la 6 martie 1946. Eu, care cunoscusem realitatea comunistă la ea acasă, în stepele rusești, presimțeam ce se va întâmpla. Eram însă tânăr și speranțele erau în floare. Întâmplător, ducându-mă în localitatea Panciu, aveam să-mi cunosc și viitoarea soție, care-mi va sta alături toată viața. Se numea Lucica și era fata lui Costică Bradrabur din Panciu, un mic proprietar

de vie. Ne-am căsătorit la 10 februarie 1946. Au urmat câteva luni de fericire, după care fulgerele comuniste au început să cadă și asupra familiei mele care nici nu apucase să se încropească bine.

Zile la rând, politrucul unității mele mă tot chema la el cerându-mi să mă înscriu în partidul comunist. Am refuzat mereu și drept urmare, la 4 noiembrie 1946, așadar cu câteva zile înaintea alegerilor falsificate în mod grosolan de comuniști, am fost trecut în “cadru disponibil al armatei”. Cum s-a știut imediat, în acest “cadru disponibil”, un fel de ladă de gunoi a armatei, au fost aruncați cei mai buni ofițeri ai noștri.

Nu mai avea nici un rost să rămân în Roman și în toamna lui 1947 am venit împreună cu soția mea la Panciu undeva voi schimba sabia mea de ofițer cu unelte de lucrat via. Nu eram singurul dintre ofițeri care se vor sili să devină viticultori. Prin apropierea mea se mai aflau și alții, între care îi amintesc pe gen. Vartic, col. Râianu și maiorul Făcăoaru.

Am îndrăgit imediat plaiurile vrancene și repede am aflat că oamenii de pe acele locuri nu se resemnau deloc să stea pasivi în fața comunismului. Rezistența lor s-a văzut chiar din primele zile de după 23 august 1944. Atunci, când hoardele moscovite treceau prin foc și sabie tot ce întâlneau în cale, locuitorii comunei Păunești, în loc să-i întâmpine pe ruși cu pâine și sare, cum mai încercau unele sate să-i potolească pe barbari, i-au întâmpinat cu gloanțe și schije de brand. În fața acestei adversități, conducerea armatei sovietice a fost nevoită să pună o pancartă la intrarea în sat pe care era scris în rusește: “*Ocoliți - sat de partizani*”. Se poate spune așadar că primii rezistenți antibolșevici ai Vrancei au fost locuitorii din Păunești.

Aflându-mă în zonă, am luat repede cunoștință de situația de acolo, în regiune se formaseră și alte câteva centre de rezistență: în Panciu, în Crucea de Sus, Focșani, Țifești, etc. În fruntea fiecărui centru se aflau oameni hotărâți și simt de datoria mea să îi nominalizez pe cei pe care i-am cunoscut nemijlocit. Astfel, din *Păunești*: preotul Manea cu fiul său Gicu, Vasile Gurău - care actualmente se găsește în Germania, la Freiburg, fiind scriitor și editor, Iacobache I., Catiuș Alexandru; din *Țifești*: învățătorul Gheorghe Mătăcescu; din *Vidra*: frații Tomiță și Gheorghe Chilian; din *Nistorești*: învățătorul Costică Caragață și preotul Ștefan Marcu; din *Soveja*: Gheorghe Bălan cu fiul său, Gheorghită; din *Bâlca*: învățătorul Ion Diaconu; din *Suraia*: învățătorul Toma; din *Odobești*: judecătorul Mitică Hainăroșie; din *Focșani*: Octavian pavelescu, Costin Atanasiu, Mișu Stan și alții; din *Mărășești*: cantorul bisericesc Chiriță. Un grup puternic se afla la Panciu, format îndeosebi de cadrele didactice de la liceul “Ion Slavici” în frunte cu profesorul Zidu Aristide, Gheorghe Bandrabur, Gigel Ungureanu și profesoara Margareta Ene.

Un rol de seamă în organizarea rezistenței din Vrancea l-au avut studenții vrânceni originari din Panciu și Crucea de Sus, pe numele lor Octavian Voinea și fratele său, Ionel, precum și frații Paragină - Ion, Costache și Cristea.

În anul în care m-am stabilit eu la Panciu, adică 1947, s-a întâmplat să izbucnească conflictul dintre Tito și Stalin. Un conflict verbal, cu insulte și denigrări reciproce, pe care noi însă îl socoteam un preludiu al unui război real care va începe între ei doi. În cazul în care ar fi survenit acest război, vrâncenii își formaseră strategia. Ei trebuiau să cadă în spatele armatei sovietice, provocându-i tot felul de pierderi. Bineînțeles, noi credeam că în ajutorul lui Tito va sări întregul Occident și astfel vom reuși și noi să scăpăm de opresorul comunist. Naivi, credeam că și Tito se va “democratiza”. Oricum,

grupurile acestea de rezistență vrâncene își formulaseră ca țel suprem eliberarea țării de comunism. Să mai spun că din ele făceau parte categorii sociale diferite, precum țărani, muncitori, intelectuali și mulți foști ofițeri. Ca apartenență politică erau: legionari, țărăniști, liberali, dar și oameni care nu aparținuseră nici unui partid. Octavian Voinea de pildă, ca și adjunctul său, Ion Paragină, erau legionari. Aceste apartenențe de partid însă nu mai interesau atunci pe nimeni. Important era angajamentul în lupta împotriva comunismului.

Cum spun, eu începusem să iau cunoștință de existența lor. dar nu mă implicasem încă în nici o acțiune. Singura mea activitate fusese să iau legătura cu totii foștii militari scoși din armată, mai întâi pentru a-i cunoaște, și apoi să-i antrenez în lupta anticomunistă.

Dar nu dormeau nici autoritățile comuniste. Prin inerentele cozi de topor, de care. din păcate, istoria poporului român n-a dus lipsă niciodată, au fost rând pe rând deconspirate aceste centre de rezistență. La 15 mai 1948 lovitura a căzut ca un trăznet pe întreaga țară. Atunci au fost arestați și mulți vrânceni. Octavian Voinea a fost arestat la București. Mulți însă, avertizați de oameni de bună credință din vechea poliție, vor reuși să scape, luând calea munților. Așa a fost Ion Paragină care a și format un gru în munți, un prim grup de rezistență, nominalizat de Securitate ca "*grupul fraților Paragină*".

Eu am reușit să scap de acest prim val de arestări, fiind prevenit de un prieten din vechea poliție. Am părăsit repede Panciu și m-am refugiat la Brașov. Acolo am stat adăpostit la fostul meu coleg din Tg. Mureș, inginerul Pașca Alexandru. De la acesta am aflat că există un grup de rezistență pe Valea Prahovei, numit "*Sumanele Negre*", format numai din ofițeri și subofițeri scoși din armată. Tot colegul meu mi-a vorbit de grupul lui Ion Gavrilă din Făgăraș cu care avea deja legături. S-a întâmplat că tot aici, la Brașov, să-mi întâlnesc un alt coleg de clasă, numit în școală Leyni, tatăl lui fiins ungar și mama evreică. Era locotenent de Securitate și acum se numea Leheneanu.

Când am socotit că lucrurile s-au potolit în Vrancea, m-am întors din nou acasă la Panciu. Aici am aflat de la socrul meu, Costică Brandrabur, că s-a format o rezistență în munți imediat după arestările din mai 1948. Cei refugiați în păduri erau conduși de Ion Paragină. Eu am solicitat să fiu pus imediat în legătură cu aceta și el, Paragină, mi-a dat misiunea să activez în afara celor din pădure, încercând să atrag în grup cât mai mulți foști militari, ofițeri și subofițeri. Asta am și făcut întreaga vară a lui 1948.

Dar în septembrie 1948 am fost arestat. Am fost dus mai întâi la Focșani și apoi am fost transferat la Brașov. Soția mea va afla despre acest transfer și se va urca în trenul la care era atașat și vagonul-dubă care mă ducea pe mine. A doua zi m-arm trezit cu ca în arestul Securității în celula alăturată. Am avut un noroc, să spun așa, că și pe ea și pe mine ne-a anchetat fostul meu coleg Leheneanu. El i-a dat drumul soției mele după două zile de anchetă. Pe mine m-a anchetat până în luna decembrie 1948, dar a făcut-o prin intermediari, fără să dea ochii cu mine. Când am fost eliberat, m-am întâlnit la poarta Securității din Brașov, ca din întâmplare, cu Leheneanu. Ne-am salutat cordial și i-am mulțumit de modul cum a condus ancheta. El m-a rugat să renunț la convingerile mele. Ne-am despărțit colegial.

Anul nou 1949 l-am petrecut cu familia. Nu știam că va fi ultimul revelion dinaintea a cincisprezece ani grei de pușcărie.

Mă sfătuisese fostul meu coleg Leheneanu să-mi schimb convingerile. Era însă un lucru imposibil să-l fac. Eu crescusem sub alte auspicii decât el. Imi iubeam țara și regele.

“Grupul din pădure” aflase de eliberarea mea și toți vroiau să afle motivul arestării și mai ales prețul eliberării. Firesc, fiindcă începuseră să se înmulțească trădătorii.

Întâlnirea a avut loc la crama socrului meu, Costică Bandrabur. El m-a trezit într-o noapte și coborând în cramă, am deslușit la lumina unui felinar figurile a patru oameni îmbrăcați în straie mocănești. S-au făcut prezentările: Ion Paragină - șeful grupului, Toderiță Doagă - fost primar țărănist, Gheorghe Mălăcescu - învățător și Vasile Sava - meseriaș și mic negustor.

Am stat de vorbă până spre ziuă și am stabilit ca, săptămânal sau și mai des, să le transmit vești din zonă. Misiunea principală era să menținem o atmosferă de nădejde și credință în destinul acestui neam. Mai mult, întrucât știam că disperarea crescuse, vroiam să-i împiedicăm pe oameni de la unele acte nesăbuite care ar fi atras distrugerea familiilor lor.

Ca să se realizeze acest lucru, Ion Paragină și Zdru Aristide au întocmit o broșură la Panciu intitulată “Manualul haiducului”. Era un soi de cod de instrucție pentru cei ce doreau să opună rezistență împotriva comunizării țării. Broșura a fost dactilografiată la o mașină de scris, de secretarul liceului “Ion Slavici” din Panciu, Gigel Ungureanu, și iscălită “Viad Țepes”. În finalul ei se spunea că cine o are o poate multiplica și s-o distribuie mai departe. Așa a apărut “Vlad Țepeș II”. Tot Gigel Ungureanu a dactilografiat un protest al grupului nostru adresat guvernanților bolșevici de la București, cerându-le să înceteze schingiuirile barbare din beciurile Securității. S-au mai tipărit mici manifeste dactilografiate, care erau aruncate din tren de oamenii noștri.

În ceea ce mă privește, începusem să simt pe urma mea oamenii Securității. Trebuia să dispar. Așa se face că în luna martie 1949, când începea să dea colțul ierbii, mi-am luat rămas bun de la soție. M-am întâlnit mai întâi cu Ion Paragină la schitul Moșinoai. El mă va duce la grupul din pădure și mă va numi ajutorul lui, dându-mi ca sarcină instruirea celor din grup cu armamentul ce-l aveam în dotare, pentru a ne apăra în caz de nevoie.

Desigur, dispariția mea de acasă fusese semnalată la Securitate. Devenisem și eu un proscris. Mă obișnuisem cu viața din pădure și am avut norocul să-l avem între noi și pe părintele stareț Filimon Tudosie, de la schitul Brazilor din Panciu, care întreținea printre noi o înaltă trăire creștină.

Din când în când și eu și Ion Paragină părăseam pădurea și plecam prin satele din jur ca să ne întâlnim prietenii. Primeam de la aceștia știri și le dădeam instrucțiuni. Firește, făceam aceste lucruri cu multă precauție. O dată pe lună m-am întâlnit cu soția mea în diferite locuri, numai de noi știute. La una din aceste întâlniri ea m-a anunțat că este însărcinată.

Iată însă că între noi s-a ivit și luda. Numele lui “românesc” este Anghel Nicolae din Clipicești; fusese căpitan în armată și, încă și mai mult, invalid de război. Îi dezvălui numele, fiindcă un popor trebuie să-și cunoască și trădătorii, nu numai eroii. Faptul că el și-a călcat jurământul față de țară și Rege nu înseamnă în nici un fel că a dezonorat armata regală din care făcuse și el parte. S-a dezonorat doar pe sine, cum au făcut-o de altfel și alți foști ofițeri ai armatei noastre care s-au pus imediat la dispoziția comunistilor. Spre onoarea vechii noastre armate, numărul lor a fost foarte redus. Comuniștii s-au

servit de ei, apoi i-au aruncat la coșul de gunoi, disprețuindu-i chiar ei. Acest Anghel Nicolae a introdus în grupul nostru doi securiști: Vrabie și Ușurelu. Nu bănuiam că la câteva ore după ce mi-am văzut pentru prima dată copilul (promisem în munți știrea că la 11 septembrie soția mea născuse un băiat pe care-l numise Toader, după numele tatălui meu, dar pe care eu încă nu-l văzusem) voi fi arestat. La începutul lui Octombrie 1949, Ion paragină m-a anunțat că trebuie să se întâlnească cu Nicolae Anghel la via lui de pe Dealul Clipiceștiului și ar fi bine să văd și eu acest armament, procurat de Anghel. M-am dus, mi-am luat copilul în brațe, mi-am sărutat soția și am plecat. Era miezul nopții când m-am întâlnit cu Paragină la Moara lui Aposloleanu pe malul Sușiței. Lângă Paragină se afla și securistul Vrabie. El ne-a condus la locul trădării, crama lui Anghel. Acolo ne aștepta Securitatea.

Cu asta, activitatea mea a încetat. Asupra celor ce s-a mai întâmplat cu mine în continuare voi reveni mai jos.

Ce trebuie însă să menționez acum e faptul că nici arestarea mea și nici arestarea lui Paragină și a multor alora din grupul nostru nu a suprimat rezistența oamenilor din munții Vrancei. *Începută în 1947 lupta vrâncenilor a durat în condiții dramatice 10 ani de zile.*

Eram eu în închisoare, dar tot mai ajungeau la mine ecouri ale luptei celor pe care eu îi lăsasem în urmă. Zilnic apăreau în închisoare noi arestați și aflam de la ei ce se mai întâmplă pe afară. Încerca Securitatea să ne izoleze pe unii de alții, dar tot nu putea să ne împiedice să comunicăm între noi prin fel de fel de metode pe care ingeniozitatea noastră, a deținuților politici, le inventa. Lupta celor de afară ne întreținea și nouă moralul.

Astfel, în 1950 o serie de răzmerițe au făcut să clocotească satele vrâncene. Ele s-au întins în toate satele de la Lepșa, Dumitrești, Motâlnău, Râmnicu-Sărat. Din grupul nostru reușiseră să scape de arestare Cristea Paragină și Gheorghită Bălan. Alături de ei s-au aflat și col. Strâmbei și familia Manoliu, tată și fiu din Bârsești. Între cei care au mai rămas în munți și Securitate s-au dat lupte grele la Bordeele de pe Pârâul Porcului. Au fost mulți morți și răniți. Securitatea căuta cu febrilitate să pună mâna pe hrisoavele date de Ștefan cel Mare vrâncenilor. Dar urmașii Vrâncioaiei - între aceștia Cristea Paragină și Gheorghită Bălan, frații Brânzei, Manoiliu, tată și fiu, Cojocaru și alți mulți ca ei au răscolat toți munții Vrancei reușind salvarea hrisoavelor lui Ștefan cel Mare.

În 1950. între Tișița și Zăbrăuți (locul unde a murit Ecatenna Teodoroiu) practic în tot bazinul Putnei, până sub Măgura Odobeștiului, toate satele s-au ridicat împotriva stăpânirii comuniste. Peste 30 de comune au pus mâna pe coase și securi, au dat foc posturilor de miliție și sediilor comuniste, punând pe fugă pe călăii și slugile comuniștilor.

Represiunea a fost extraordinară. Sate întregi au fost trecute prin foc și sabie. La Suraia, Vadu Roșca, la Răcoasa s-a tras în plin în săteni ucigând zeci dintre ei. Dacă numesc acum câteva sate, precum Fitionești, Mănastioara, Verde, Răcoroasa, Străoani, Crucea de Sus (locul de naștere și de baștină a familiei Paragină), Bârsești, etc. nu fac decât o enumerare parțială. O reală și exactă istorie a luptei țăranilor din munții Vrancei așteaptă să fie scrisă. Eu nu pot să semnalez aici decât câteva aspecte intrate direct sub observația mea. Astfel în casele celor socotiți răsculați Securitatea a distrus totul, ucigând cai, vaci, porci, etc. golind casele de mobilier, dându-le foc și izgonind pe femei,

bătrâni și copii. O jale mare s-a instalat în acea zonă și istoria fiecărei familii de pe acolo nu poate consemna decât tragice amintiri.

În această încleștare pe viață și pe moarte, au căzut mulți vrânceni. Cristea Paragină a murit în plină luptă. Gheorghiuță Bălan, col. Strâmbei, Manoliu tată și fiu și mulți alții vor fi prinși, condamnați la moarte și executați. Dar au fost și mulți alții care, uciși pe ici și colo fără vreo judecată, au fost lăsați pradă câinilor.

Revenind acum la propria mea soartă, adică la momentul arestării în crama lui Anghel... Haita de securiști s-a repezit asupra mea și a lui Ion Paragină și ne-au zdrobit în bătaie. Eu am fost împușcat în piciorul drept. Ion Paragină avea țeasta crăpată de lovitură de armă. Era de față și col. Mauriciu Ștrul, seful Securității din Galați. El a ordonat să fim legați cu sârmă ghimpată la mâini și la picioare. Eram amândoi o carne însângerată și abia mai gândeam. Am fost aruncați într-o dubă și duși la Focșani, apoi la Galați. O lună de zile am stat la Galați, până ni s-au vindecat rănilor.

La sfârșitul lunii noiembrie 1949 am fost duși la sediul Securității unde ancheta a durat un an de zile. Eu în celula nr.1, iar Paragină în celula nr.20. Nu voi mai descrie metodele de anchetă, pentru că ele au urmat întreaga gamă care începe să fie cunoscută acum de toată lumea.

La 18 octombrie 1950 va avea loc procesul cunoscut sub numele "Procesul lotului Paragină". Din lot au făcut parte 68 de persoane. Între ele și 25 de elevi de la liceele din Panciu, Focșani și Tecuci. Lotul nostru s-a bucurat, să zic așa, și de șansa că la ora aceea, când noi comiseseam faptele, nu fusese instituită încă pedeapsa cu moartea. Ea se va institui curând după arestarea noastră. Astfel că cele mai mari pedepse le-au primit Ion Paragină, prof. Zdru Aristide și subsemnatul.

După proces am rămas la Galați până în luna iunie 1951. Apoi lotul a fost fărâmițat, o parte dintre noi fiind trimiși la Canal, Ion Paragină și Zdru Aristide la Aiud, iar eu la Gherla.

Aici la Gherla, voi cunoaște toate ororile "reeducării" condusă de dementii studenți Eugen Turcanu și Popa Țanu. Ei m-au trecut prin camera 99 zisă "camera morții", prin celula chinezească, prin celula de exterminare, prin camera nebunilor și camera muribunzilor. Ei m-au supus la torturi și umilințe de neînchipuit și pot să spun acum, evaluând în timp lucrurile, că anchetele Securității îmi apar blânde față de cruzimea la care m-au supus acești torționari studenți. Culmea culmilor, deținuți politici ca și mine. Nu vreau să intru acum în amănuntele "reeducării" mele de la Gherla, fiindcă mi-ar mai trebui multe și multe pagini și-o fac. Am descris tot ce-am pățit acolo într-o carte, "Amintiri din Gherla", publicată de curând. De ce totuși am fost dat eu pe mâna torționarilor studenți? Explicația e simplă: rezistența în munții Vrancei nu încetase și ei vroiau să scoată de la mine alte și alte amănunte, nume de oameni și de locuri, ca să-i prindă și să-i suprimă. Eu însă nu le-am făcut jocul și am putut rezista numai datorită ajutorului lui Dumnezeu și a amintirii mamei mele pe care, încă de copil, o surprindeam rugându-se la icoană și o auzeam pronunțându-mi numele. Desigur, se ruga pentru toți copiii ei dar, fiindcă eu eram cel mai mic, pe mine mă iubea cel mai mult.

În sfârșit, după 15 ani de detenție, în 1964, m-am eliberat.

Aflat în poarta închisorii m-am gândit ce voi găsi acasă. Mama nu mai exista de mult, nici tata; și frații și surorile îmi fuseseră răspândiți pe ici și colo, nu mai știam nimic

despre ei. O singură lumină: Lucia, soția mea. Și copilul, pe care-l văzusem o singură dată, puțin, după naștere. Avusesem o încredere oarbă în soția meași ea nu m-a dezmințit. Ea n-a divorțat de mine, cum au făcut soțiile altor frați de suferință. Ani de zile în închisoare mă tot rugasem lui Dumnezeu să mă ajute s-o regăsesc cândva. Îi compusesem și o pezie, ba încă pusesem versurile într-o melodie, murmurată în minte mea zile și nopți și nopți și zile. Redau aceste versuri aici și o fac ca un elogiu pentru Lucia mea. Iată versurile:

*Ne-a despărțit atunci o toamnă amară
Într-un amurg ce greu se-nsângera
Se destrămau tristețele pe seară
Și o vioară-n inimă plângea
Și-am rătăcit purtat de nostalgie
Printr-amintiri ce scuturau parfum
Și-am pus pe pleoapa serii sângerie
O melodie ce ți-o presar pe drum*

După care urma refrenul:

*Lucia, acorduri line
Plutesc spre tine
Cu inima mea
Și-n depărtare,
Mărgăritare
S-aștem primăveri
Pentru clipa când ne-om întâlni
Lucia, ne-om întâlni*

A dat Dumnezeu ca această întâlnire să se producă și de atunci și până astăzi am rămas împreună.

Dar mizeriile n-au încetat. Nu vreau să vorbesc acum de greutățile familiale sau de cele privind sănătatea (un cancer diagnosticat acum cincisprezece ani făcea ca doctorii să nu-mi mai dea de trăit nici măcar un an: și iată am 80 de ani și trăiesc). Mă voi referi acum doar la mizeriile pe care mi le-a tot făcut Securitatea

În 1968 am fost arestat la Roman, orașul în care mă stabilisem. De acolo am fost dus la Securitatea din Bacău și, după trei zile, timp în care m-au supus la șocuri electrice probabil să-mi intre bine în cap că Securitatea e cu ochii pe mine, m-au eliberat.

O ultimă arestare a survenit în 1977 la București. Am fost dus la Ministerul de Interne și mi s-a cerut în mod direct să accept colaborarea cu Securitatea. Practic să devin turnător. Le-am spus, la fel de direct, că nu pot accepta. Și le-am invocat și principalul motiv: am fost ofițer în armata regală română și jurământul depus lui Dumnezeu, țării și regelui îmi interziceau să devin unealta diavolului.

Acesta a fost destinul meu până la revoluția din decembrie 1989. Și așa o să-mi închei viața: drept, la verticală.

